

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Γ' ΕΠΑΛ**

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΩΪΣΙΔΗ**

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1.

1. **Λάθος** - «Κι εξηγεί γιατί, πέρα από «κριντζ» και «φλεξ», ξενισμούς και γκρίκλις, απλοποιήσεις και επιρροές, η ελληνική γλώσσα θα συνεχίζει απτόητη το ταξίδι της στις χιλιετίες»
2. **Λάθος** - «Η Ευρώπη έχει λαμπρή προϊστορία και ιστορία, δεν είναι όμως ο ομφαλός της Γης. Οι γλώσσες των Σουμερίων, των Βαβυλωνίων και των Ακκαδίων είναι πανάρχαιες και αξιοθαύμαστες.»
3. **Σωστό** - «Η Ελληνική δεν είναι ούτε η πλουσιότερη ούτε η πιο δύσκολη γλώσσα του κόσμου, παρουσιάζει όμως λαμπρή γραπτή παράδοση τουλάχιστον 3.500 χρόνων, με μοναδικά λογοτεχνικά, ιστορικά, φιλοσοφικά και ιατρικά έργα που ενέπνευσαν άλλους λαούς και πολιτισμούς»
4. **Σωστό** - «ενώ μέσω της Λατινικής συνεχίζουν όλες σχεδόν οι γλώσσες να εμπλουτίζονται με νεολογισμούς που δημιουργούνται με βάση ελληνικά μορφήματα.»
5. **Σωστό** - «Το θέμα είναι πώς θα κρατηθεί η ισορροπία ανάμεσα στον διαμορφούμενο ανταγωνισμό μηχανής – ανθρώπου ο οποίος έχει οδηγήσει στην υποβάθμιση της ανθρωπιστικής παιδείας».

A2. «Κ» : σύμβολο του τίτλου της εφημερίδας/του περιοδικού όπου δημοσιεύτηκε η συνέντευξη
«θάνατος» : μεταφορική χρήση της λέξης για να δηλωθεί η εξαφάνιση μιας γλώσσας
«κριντζ» : ξένος όρος που χρησιμοποιείται στην Ελληνική
«φλεξ» : ξένος όρος που χρησιμοποιείται στην Ελληνική

A3. Ο Χ. Χαραλαμπάκης προκειμένου να αποδείξει ότι η ελληνική γλώσσα είναι σημαντική, αλλά δεν είναι η πιο πλούσια ή η παλαιότερη στον κόσμο χρησιμοποιεί **επίκληση στη λογική** με πλήθος τεκμηρίων. Αρχικά, χρησιμοποιεί **ιστορικά παραδείγματα** άλλων γλωσσών με πλούσια ιστορία και λεξιλόγιο («Οι γλώσσες των Σουμερίων, των Βαβυλωνίων και των Ακκαδίων είναι πανάρχαιες και αξιοθαύμαστες»), αλλά και **το σύγχρονο παράδειγμα** της Κινεζικής γλώσσας και των γλωσσικών ποικιλιών της σε συνδυασμό **με αριθμητικά στοιχεία** που αποδεικνύουν τον πλούτο και την πολυπλοκότητά της («Στα νεοελληνικά λεξικά καταγράφεται ... νεοελληνικά λεξικά.»). Τέλος, χρησιμοποιεί και **μια αλήθεια** για να αποδείξει την αξία της ελληνικής γλώσσας και την επίδρασή της σε άλλες γλώσσες («Η Ελληνική ... ελληνικά μορφήματα.»).

A4. Επικοινωνιακό Πλαίσιο : επίσημη επιστολή στον Χ. Χαραλαμπάκη

Τόπος, Ημερομηνία : Αθήνα, 6 Απριλίου 2024

Προσφώνηση : Αξιότιμε κύριε Χαραλαμπάκη,

Πρόλογος : Πρόσφατα διάβασα τη συνέντευξη που δώσατε στο περιοδικό «Κ» για την ελληνική γλώσσα και τις απειλές που υφίσταται στη σύγχρονη πραγματικότητα. Ομολογώ πώς βρήκα ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα την τοποθέτησή σας για την ελληνική γλώσσα και προβληματίστηκα ιδιαίτερος για τους παράγοντες που κατά την τοποθέτησή σας την απειλούν. Έτσι, αποφάσισα να σας γράψω την παρούσα επιστολή για να σας εκφράσω την άποψή μου τόσο για την βασικότερη αιτία αυτού του προβλήματος, όσο και για το πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω της παιδείας.

1^η § 1^ο Ζητούμενο : ο κυρίαρχος παράγοντας που ευθύνεται για τη γλωσσική κρίση

Ο/Η μαθητής/ήτρια καλείται να επιλέξει ένα αίτιο της γλωσσικής κρίσης και να το αναπτύξει επαρκώς και τεκμηριωμένα. Ενδεικτική απάντηση :

⇒ διαδίκτυο:

- κατάχρηση ξένων λέξεων – η αγγλική είναι η κύρια γλώσσα επικοινωνίας στο διαδίκτυο
- χρήση αρκτικόλεξων
- χρήση γλωσσών «αργκό» π.χ. «γκρίκλις»
- κωδικοποίηση της επικοινωνίας
- αδυναμία ελέγχου της ποιότητας του λόγου (ο καθένας αναρτά ό,τι θέλει με όποια γλωσσική επιλογή θέλει)
- στις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης εμφανίζονται συχνά υβρεολογίες ή χυδαιολογίες
- επικράτηση απλοϊκού λόγου – προφορικότητα
- χρήση της γλώσσας με λάθη ορθογραφικά, γραμματικά και συντακτικά
- προώθηση της εικόνας σε βάρος του λόγου

2^η § 2^ο Ζητούμενο : τρόπος αντιμετώπισης μέσω της παιδείας

⇒ σχολείο – παιδεία :

- μάθημα:
 - εκσυγχρονισμός των μεθόδων γλωσσικής διδασκαλίας
 - επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
 - αύξηση των ευκαιριών γραπτής και προφορικής έκφρασης των μαθητών
 - αποφυγή της μηχανικής εκμάθησης
 - διάλογος
- υλικοτεχνική υποδομή:
 - εκσυγχρονισμός των βιβλίων
 - αύξηση των εποπτικών μέσων
 - σύσταση δανειστικών βιβλιοθηκών
- δραστηριότητες: διοργάνωση εκδηλώσεων για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των νέων για το μέγεθος του προβλήματος της γλωσσικής κρίσης – συμμετοχή πνευματικών ανθρώπων.

Επίλογος : Συνοψίζοντας, είναι προφανές ότι στη σημερινή πραγματικότητα οι εθνικές γλώσσες μικρότερων πληθυσμιακά λαών απειλούνται από πληθώρα παραγόντων που μπορούν να επιφέρουν την αλλοίωση ή και την εξαφάνισή τους. Ωστόσο, ειδικά για την ελληνική, μια γλώσσα με πλούτο και ιστορία, αυτή η απειλή μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω της αναβάθμισης της παρεχόμενης παιδείας και ίσως αυτή να είναι και η μόνη λύση!

Αποφώνηση : Με εκτίμηση.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

B1. Το ποιητικό υποκείμενο περιγράφει με παραστατικό τρόπο το ελληνικό κράτος και τις παθογένειές του στις τρεις πρώτες στροφές του ποιήματος. Στην πρώτη στροφή μέσω ενός ερωτήματος περιγράφει την Ελλάδα ως μια μικρή χώρα («κράτος λιγυστό»), αλλά ξεχωριστή («σ' όλη τη γη μοναδικό») αποδίδοντας την αδυναμία διαχείρισης των οικονομικών της, αφού είναι ένα κράτος που ξοδεύει περισσότερα χρήματα απ' όσα συγκεντρώνει («εκατό...μαζεύει;»). Στη συνέχεια περιγράφει το πολιτικό σύστημα και τον λαό: το ελληνικό κράτος κυβερνάται από πολλούς ανθρώπους αργόσχολους σε θέσεις εξουσίας, οι οποίοι αδειάζουν τα ταμεία του. Παρόλα αυτά όμως στήνουν για αυτούς δοξαστικά μνημεία («Να τρέφει...δόξης μνήματα»). Στην τρίτη στροφή, μάλιστα, τονίζει ότι τα μέλη του κρατικού μηχανισμού είναι διεφθαρμένα και κλέβουν τον ελληνικό λαό, αποπροσανατολίζοντάς τον παράλληλα, ώστε να αναζητά αλλού τον υπεύθυνο («Να 'χει κλητήρες...να γυρεύουνε;»).

B2. Στην τελευταία στροφή του ποιήματος το ποιητικό υποκείμενο χρησιμοποιεί το β' ενικό πρόσωπο, γιατί απευθύνεται άμεσα στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, με το β' ενικό πρόσωπο το ποιητικό υποκείμενο με ύφος συμπονετικό και συμβουλευτικό επισημαίνει ότι θεωρεί την Ελλάδα δυστυχημένη εξαιτίας του λαού της, αφού πλέον το ελληνικό κράτος αναθρέφει ανθρώπους ανίκανους, αδιάφορους και ξεδιάντροπους. Με αυτή την επιλογή του ρηματικού προσώπου το ποίημα αποκτά ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα, αλλά και χαρακτήρα διαλόγου ανάμεσα στο ποιητικό υποκείμενο και στην Ελλάδα. Έτσι, ο λόγος γίνεται θεατρικός και δραματοποιείται το περιεχόμενο του ποιήματος.

B3. Στην τελευταία στροφή του ποιήματος χρησιμοποιείται το θαυμαστικό, για να δηλωθεί η **συναισθηματική φόρτιση του ποιητικού υποκειμένου**, σε συνδυασμό με τον **θυμό** και την **απογοήτευσή** του για την τωρινή κατάσταση της Ελλάδας, κατάσταση η οποία οφείλεται στον λαό της. Παράλληλα, στην ίδια στροφή χρησιμοποιείται και το ερωτηματικό, με το οποίο το ποιητικό υποκείμενο διατυπώνει **ένα ρητορικό ερώτημα** εκφράζοντας την **απορία και τον προβληματισμό** του για την κατάντια της Ελλάδας. Το ποιητικό υποκείμενο **αγανακτισμένο αναρωτιέται** πώς μια χώρα που έχει γεννήσει ήρωες στο παρελθόν, έχει φτάσει πλέον σε σημείο να αναθρέφει ανθρώπους με τόσο χαμηλό επίπεδο, τους οποίους αποκαλεί «γαϊδάρους».

B4. Το ποιητικό υποκείμενο περιγράφει τους Έλληνες της εποχής του, ασκώντας τους έντονη κριτική. Σύμφωνα με αυτήν, λοιπόν, οι Έλληνες πλέον κρύβονται πίσω από μάσκες και δρουν ξεδιάντροπα, έχοντας χάσει τις ελπίδες και τα όνειρά τους («Όλα σ' αυτή τη γη...λέγεται ντροπή.»). Επιπλέον, εστιάζει στα αντιφατικά χαρακτηριστικά τους, αφού από τη μια είναι πανέξυπνοι, αλλά από την άλλη είναι ημιμαθείς και αλαζόνες που θεωρούν ότι γνωρίζουν τα πάντα («Σπαθί...αλεπού.») υποκρινόμενοι τους Ευρωπαίους τη στιγμή μάλιστα που διχάζονται ανάμεσα στη Δύση και την Ανατολή («Θέλει ακόμα...τσαρούχι.»). Δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο εξωτερικό χαρακτηριστικό, αλλά παριστάνουν τους μοιραίους, γκρινιάζουν, είναι άπιστοι σύζυγοι ή «μαγκούφηδες» («Σουλούπι...μουρντάρης.»), ενώ από την άλλη μένουν απαθείς και αδιάφοροι μπροστά στα προβλήματα, ζώντας τη ζωή τους ως υποτελείς άλλων, εκτός αν αποκτήσουν θέση ισχύος και εξουσία («Και ψωμοτύρι...δερβέναγας.»). Κατά τη γνώμη μου, οι Έλληνες ως έθνος έχουν πολλά αντιφατικά χαρακτηριστικά, τόσο αρνητικά, όσο και θετικά. Το ποιητικό υποκείμενο εστιάζει στα αρνητικά, παραβλέποντας τα θετικά τους, όπως είναι η ανθρωπιά και η εργατικότητα, μια προσέγγιση που μου φαίνεται μονόπλευρη και άδικη για αυτούς. **(169 λέξεις)**